

יום ה', כ"ג באלול תשס"ד (09 בספטמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

סכסוכי מים במזרח התיכון (2)

...אין לשכוח כי במסגרת ההסכם עם ירדן ישראל שילמה מחיר הידרולוגי לא קטן כאשר היא התחייבה להזרים מים לירדן ממקורות שהיו בלעדיים לישראל קודם לכן. ישראל וירדן, כמדינת תחתיות נפגעות משימוש גורע של סוריה ולבנון במי הנהרות.

שלושת המקורות העיקריים של הירדן הם נחל שניר (החצבאני), נחל חרמון (מעין הבניאס), ומעין הדרן. ראשיתו של החצבאני במעיינות חצבאיה וזאני. עד מלחמת ששת הימים, נבעו מעיינות וזאני בסוריה, ואילו מעיינות חצבאיה נובעים בתחומי לבנון. מעין הדרן, החשוב מכל יובלי הירדן, נמצא כולו בתוך תחומי הקו הירוק (במרחק כמה מטרים מדרום לגבולות 6 ביוני 1967). מעין הבניאס נובע ברמת הגולן, כיום בשטח ישראל, אך סוריה טוענת אף היא לשליטה על האזור. ששה קילומטרים מדרום לגבול ישראל-לבנון מתאחדים הנחלים דן, בניאס וחצבאני לנהר הירדן. עשרה ק"מ דרומית לאגם הכינרת מצטרף נהר הירמון אל הירדן. אגן הירמון הוא בינלאומי אף הוא ומתחלק בין ירדן לסוריה.

עם קום המדינה הפך נושא המים לאחד ממוקדי הסכסוך והאלימות. מדינות ערב הכינו תוכניות שאחת ממטרותיהן הייתה ככל הנראה ניצול המים תוך פגיעה מכוונת במקורות המים של ישראל. גם ישראל ניסתה לנצל באופן מירבי את מקורות המים העומדים לרשותה ובנתה את '**המוביל הארצי**'. בשנת 1956 פורסמה תוכנית מים הקרויה על שם מתכננה האמריקני - אריק ג'ונסטון (כנראה בעקבות ה'פרובוקציה' ע"י סוריה שהזכרנו בדף אתמול). תוכנית זו התבססה על חוקים בינלאומיים בנושא המים, ולפיה שני שלישים מהמים באגן הניקוז של הירדן והירמון יועדו לשימושן של מדינות ערב ושליש למדינת ישראל. מדינת ישראל וירדן הביעו את הסכמתן לתוכנית [בצורה לא-רשמית, היות וחלפו עוד 38 שנה עד חתימת חוזה שלום ביניהם]. סוריה ולבנון לא רצו להביע את הסכמתן משום שלא רצו להכיר במדינת ישראל ולשתף עמה פעולה. מובן מאליו שהתוכנית לא יצאה לפועל.

המחלוקת בין ישראל לשכנותיה בנוגע לניצול המים הלכה והחריפה והפכה ל'**מלחמה על המים**'. בוועידה של מנהיגי מדינות ערב, שכונסה בשנת 1964 (בעקבות פתיחת המוביל הארצי), הוחלט להטות את מקורות הירדן, החצבאני והבניאס לפני שהם מגיעים לישראל. בשנים 1964-1966 התפתח הסכסוך לעימות צבאי, וצה"ל מנע בכוח פעולת הטיה של הירדן והחצבאני. המצב בצפון הארץ התדרדר בהדרגה והיה אחת הסיבות לפרוץ מלחמת ששת הימים.

עם השנים לא השתפר שיתוף הפעולה בניהול מקורות המים המשותפים לישראל, ללבנון ולסוריה. גם התנאים בשטח לא השתפרו... "פיתוח מקורות הירדן והירמון חושף את כל המגרעות שבפעולות חד-צדדיות ללא שיתוף פעולה בין-אזורי. השותפות לא הגיעו לידי הסכמה בדבר חלוקה צודקת של המים, וכל אחת מקדמת את תכניותיה היא... ניצול מי אגן הירדן-הירמון נעשה על פי שיקולים גיאופוליטיים ולא על פי שיקולים של תועלת כלכלית או חברתית..." [נהרות של אש' - פרופ' ארנון סופר]

"לו עמי שומע לי, ישראל בדרכי יהלכו. כמעט אויביהם אכניע, ועל צריהם אשיב ידי." [תהלים פ"א]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום חמישי

יום נעים ושבתי שלום!

כניסת השבת (ב"ש): 18³²

צאת השבת (ב"ש): 19²⁹

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל.

יום ה', כ"ג באלול תשס"ד (09 בספטמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

האם העתיד צופן שיתוף פעולה אזורי של משאבי המים?

[<http://learn.snunit.k12.il/databases/seder/upload/wazani/mideast.html>]

"לו עמי שומע לי, ישראל בדרכיי יהלכו. כמעט אויביהם אכניע, ועל צריהם אשיב ידי." [תהלים פ"א]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום חמישי

יום נעים ושבתי שלום!

כניסת השבת (ב"ש): 18³²

צאת השבת (ב"ש): 19²⁹

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל.